

[Undervisningsministeren.]

Der er en uhyre Fordel deri, og der er ogsaa — hvad ærede Medlemmer som Hr. Arnth Jensen, Hr. Vesterager og mange andre, vel alle i denne Sal, fuldt ud vil erkende — en Fordel deri, at en fælles Folkeskole har en overordentlig national og social Værdi, en overordentlig national og social Værdi, en overordentlig national og social Værdi ved at være med til at fostre et nationalt Samhørighedsforhold i hele Folket, men dermed — og det er i Grunden kun den anden Side af Sagen — en uhyre social Værdi ved at være med til at udjævne Klassemodsetningerne, Dannelsesmodsetningen mellem Klasserne, og derved mildne Klassekampen. En ganske overordentlig national og social Værdi har den fælles Folkeskole.

Jeg synes derfor ikke, vi skal ønske den indskrænket, vi skal ønske den stadig udvidet og forbedret. Men hele Spørgsmaalet har ikke længere stor praktisk Interesse, fordi Livet her allerede har vist, i hvilken Grad Folkeskolen er den, der samler efterhaanden saa godt som alle Folkets Børn, og det bliver kun et lille Mindretal, der, hvad de skal have Ret til, gaar i den saakaldte frie Skole.

Det ærede Medlem Hr. Vesterager talte om det Embedsmaskineri, der her blev Tale om. Det er der allerede svaret paa, nemlig af det ærede Medlem Hr. A. M. Hansen, og jeg kan henholde mig til dette Svar. Det ærede Medlem Hr. Vesterager mente, at mit System var for kompliceret, der blev for mange Led. Men sammenligner man de nuværende Led med de Led, jeg foreslaar, vil man se, at der er i hvert Fald eet mindre efter mit Forslag.

Forneden har vi nu Kommunalbestyrelse, Skoleudvalg, Skolekommission, saa har vi Mellemlinien: Skoledirektion, endvidere Skoleraad, Amtsskoleledelse — og saa Ministeriet. Jeg udelader to Led, nemlig Skoleraad og Amtsskoleledelse; ganske vist kommer der saa et Led til forneden, idet vi i Stedet for Skolekommission faar baade Forældreraad og Skolenævn, og det ud fra den jeg synes sunde Betragtning, at man mange Steder, f. Eks. nede i Sønderjylland, lægger overordentlig stor Vægt paa de smaa Skolekommissioner. Jeg indfører Forældreraad over hele Linien, ved hver Skole, og jeg synes, det er en fornuftig og rimelig Ordning; men det kan jo ikke nægtes, at den Betragtning, der blev gjort saa stærkt gældende i den store Skolekommission og vandt saa stor Tilslutning, nemlig, at Skolenævet i mange Henseender er en Enhed i hver Kommune og bør have eet Organ, har sin Berettigelse.

Derfor, og naar jeg saa afgrænser de forskellige Beføjelser, de to Organer har, meget nøje, og ikke lader nogen Sag gaa fra det ene til det andet, undtagen lige, hvad jeg ogsaa nævnte i Fremsettelsestalen, Paataaleretten, mener jeg ikke, man kan kalde det er en højst kompliceret Ordning — i hvert Fald er der, som sagt, i mit System eet Led mindre end i den bestaaende Ordning. Om man kan komme længere i Retning af Simplificering, vil jeg meget gerne forhandle med det kommende Udvalg om.

Det ærede Medlem Hr. Vesterager sagde, at hans Kritik var velvillig, og at han vilde søge at finde Vej frem. Det ærede Medlem opgav Præsten som født Formand, og det er jo altid et Skridt paa den rigtige Vej; lad os nu forhandle videre, saa kan vi maaske til syvende og sidst ogsaa paa dette Omraade naa til et Resultat.

Til Slut vil jeg kun sige, at jeg i det hele og store er tilfreds med den Modtagelse, Lovforslaget har faaet. Jeg er fuldt tilfreds med den Modtagelse, Flertallets Repræsentanter her i Salen har givet det, og jeg er ogsaa ret tilfreds med den Modtagelse, det har faaet fra anden Side; den synes at varsle om virkelig gode Muligheder for et stort Flertal eller til syvende og sidst maaske Enstemmighed her i Tinget og i hele Rigsdagen, hvad der vilde være overordentlig glædeligt.

Det hænger igen sammen med, hvad jeg for saa vidt ikke kan kritisere, at de Ønsker om Ændringer, der kom frem, alle var holdt meget ubestemt — det var Andtydninger, det var ubestemt formulerede Ønsker. Jeg tror derfor, at jeg tjener Sagen bedst ved ikke her at gaa alt for meget i Enkeltheder — det er jo for Resten heller ikke tilladt efter Forretningsordenen; ifølge den skal man ved en Sags første Behandling holde sig til dens store, ledende Tanker — det respekteres sjældent, det er sandt nok —, medens det er ved anden Behandling, at Drøftelsen af Enkeltheder skal foregaa, og der viser det sig mange Gange, at en saadan Drøftelse er overflødig, fordi man under Udvalgsarbejdet er kommet til Forstaaelse om Masser af Enkeltheder, som man sloges og stredes om Dage igennem ved første Behandling.

Det vilde i høj Grad lette og forkorte Rigsdagens Forhandlinger, om man respekterede Forretningsordenen paa dette Punkt; jeg har ikke kunnet gøre det fuldt ud i Dag, da jeg har maattet svare paa forskellige Indvendinger vedrørende Detailler. Jeg vil gerne her til Slut fremhæve, at disse Indvendinger har været meget ubestemt for-